

Mittarfeqarfiit

**Revisionsprotokollat
til årsregnskab for 2015**

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Revision af årsregnskabet	274
1.1 Årsregnskabet	274
1.2 Risikovurdering og revisionsstrategi	274
1.3 Revision af forretningsgange og interne kontroller	275
1.3.1 Forretningsgange	275
1.3.2 Drøftelser med direktionen om risikoen for besvigelser	275
1.4 Forhold af væsentlig betydning for vurdering af årsregnskabet	275
1.4.1 Forretningsgange og interne kontroller	276
1.4.2 Indtægter vedr. ETOPS-åbninger	276
1.4.3 Miljømæssige forpligtelser vedr. retablering	277
1.4.4 Værdiansættelse af anlægsaktiver	277
2. Kommentarer til årsregnskabet	278
2.1 Resultatopgørelsen	278
2.2 Balancen	279
3. Øvrige oplysninger	282
3.1 Ledelsens regnskabserklæring og ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet	282
3.2 Overholdelse af bogføringsloven	282
3.3 Rådgivnings- og assistanceopgaver	282
4. Konklusion på den udførte revision	282
4.1 Konklusion på den udførte revision	282
5. Revisionens formål og omfang samt ansvarsfordeling	283

Revisionsprotokollat til årsregnskab 2015

1. Revision af årsregnskabet

1.1 Årsregnskabet

Vi har afsluttet revisionen af det af ledelsen aflagte årsregnskab for 2015 for Mittarfeqarfiit. Årsregnskabet udviser følgende:

	2015 t.kr.	2014 t.kr.
Resultat	(44.090)	(47.606)
Aktiver	1.546.739	1.584.651
Egenkapital	1.445.808	1.479.826

1.2 Risikovurdering og revisionsstrategi

Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsstrategi. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte forretningsmæssige og administrative områder, der er af betydning for årsregnskabet.

Baseret på vores drøftelser med virksomhedens ledelse og vores kendskab til virksomhedens aktiviteter og forhold i øvrigt har vi i forbindelse med planlægningen og udførelsen af revisionen for 2015 identificeret følgende betydelige risici for væsentlige fejl i årsregnskabet:

- Værdiansættelse af anlægsaktiver, herunder gennemførelse af vurdering af nedskrivningsbehov
- Opsamling og fakturering af passager- og lufthavnsafgifter.

Revisionen har blandt andet som følge heraf været koncentreret om følgende regnskabelementer og områder:

- Materielle anlægsaktiver
- Varebeholdninger
- Tilgodehavender fra salg
- Løn- og gageomkostninger
- Leverandørgæld

På øvrige områder er risikoen for fejl i årsregnskabet vurderet som normal, og revisionens omfang har derfor været mindre.

1.3 Revision af forretningsgange og interne kontroller

Revisionen har endvidere omfattet en vurdering af, om virksomhedens rapporteringssystemer, forretningsgange og interne kontroller fungerer forsvarligt. Formålet hermed er at påse, om der forefindes korrekte, troværdige og rettidige bogholderiregistreringer som grundlag for regnskabsaflæggelsen.

Vi har vurderet virksomhedens forretningsgange og interne kontroller, herunder særligt inden for følgende risikofyldte områder:

- Likvide midler
- Løn- og gageadministration
- Fakturering og debitoropfølgning
- Bogføring af omkostninger og afstemning af leverandørgæld
- Anlægsinvesteringer med anlægstilskud fra Grønlands Selvstyre

1.3.1 Forretningsgange

I årets løb har vi besøgt hovedkontoret i Nuuk som led i revisionen af årsregnskabet for 2015 for Mittarfeqarfiit. Der er til ledelsen i Mittarfeqarfiit udarbejdet notat vedrørende vores revisionsbesøg.

Formålet med vores revisionsbesøg har været at undersøge, om virksomhedens registreringssystemer, forretningsgange, rutiner og kontroller m.v. er tilrettelagt på en hensigtsmæssig måde under hensyntagen til virksomheden og de enkelte regnskabsområders relative betydning for det samlede regnskab for Mittarfeqarfiit, herunder for at vurdere, om bogføringen fortsat giver et pålideligt grundlag for udarbejdelsen af årsregnskabet.

1.3.2 Drøftelser med direktionen om risikoen for besvigelser

I forbindelse med planlægning af vores revision har vi forespurgt virksomhedens direktion om risikoen for besvigelser.

Direktionen har over for os oplyst, at der efter dens vurdering ikke er særlig risiko for besvigelser, og at virksomheden har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, herunder fejlinformation som følge af regnskabsmanipulation eller misbrug af virksomhedens aktiver. Direktionen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser. Vi skal bemærke, at vi ikke under vores revision har konstateret fejl i årsregnskabet som følge af besvigelser.

1.4 Forhold af væsentlig betydning for vurdering af årsregnskabet

Revisionen har givet anledning til at fremhæve følgende særlige forhold, der er af betydning for ledelsens vurdering af årsregnskabet.

1.4.1 Forretningsgange og interne kontroller

Forretningsgange og interne kontroller har dels til formål, at sikre mod såvel ubevidste som bevidste fejl og mangler, dels at støtte medarbejdere – herunder ikke mindst nye medarbejdere – i udførelsen af de administrative opgaver.

Der er på mange områder udarbejdet beskrivelser af de administrative processer og de interne kontroller, der er tilrettelagt i tilknytning hertil.

Ved revisionen har vi dog konstateret, at mange af disse kontroller ikke har været udført – eller udført i en tilstrækkelig kvalitet – i løbet af året og i forbindelse med årsafslutningen.

Dette viser samtidigt, at overvågningen af kontroludførelsen ikke har været tilstrækkelig.

Vi har beskrevet manglerne heri mere detaljeret i vores management letter til virksomhedens ledelse.

Dette indebærer dels en større arbejde for organisationen i forbindelse med årsafslutningen, da meget af kontrolarbejdet skal udføres for en længere periode end, hvis kontrolarbejdet havde været udført løbende i året.

Det betyder også, at vi ikke har kunnet basere vores revision på test af kontroller, men i stedet har været nødt til at teste enkeltposter, hvilket er mere arbejdskrævende.

Vi vil anbefale, at der etableres et system til overvågning af, hvorvidt de tilrettede kontroller udføres i et tilstrækkeligt omfang og en tilstrækkelig kvalitet i løbet af året.

1.4.2 Indtægter vedr. ETOPS-åbninger

Som et sikkerhedsmæssigt krav, skal flyselskaber, der flyver med 2 motore fly, angive en nødflughavn i forbindelse med en flyvning. Når Mittarfeqarfiit bliver angivet som nødflughavn uden for den pågældende lufthavns almindelige åbningstid, kan der opkræves et åbningsgebyr fra flyselskabet. Mittarfeqarfiit har tidligere kun faktureret i henhold til modtagne forespørgsler fra flyselskaberne, da man ikke har haft data tilgængeligt, og dermed har der tidligere år været et ukendt antal af gratister.

I juni 2014, har Mittarfeqarfiit entreret med Globalog. Globalog har specialiseret sig i at udtrække data om flyselskabernes ruteplaner, herunder anvendelse af nødflughavne. Globalog opkræver på denne baggrund ETOPS-åbningsafgifter hos flyselskaberne på vegne af Mittarfeqarfiit.

Den internationale brancheorganisation for luftfartsindustrien, IATA, har udsendt memo til sine medlemmer hvor der sås tvivl om Mittarfeqarfiits berettigelse af opkrævningerne. Ledelsen har haft dialog

med Trafikstyrelsen, som støtter op om Mittarfeqarfiits sag, og da der er tale om sikkerhedsmæssige krav, som flyselskaberne skal leve op til, vurderer ledelsen at opkrævningerne er berettiget.

Forhandlingerne er fortsat i 2015 – og der er endnu ikke indgået en endelig aftale på området.

Ledelsen har valgt at foretage en forsigtig vurdering af de indregnede tilgodehavender der vedrører ETOPS-åbningsafgifter opkrævet af Globalog. Som udgangspunkt hensættes der 100% til tab på debitorer, som ikke har betalt, og/eller ikke har givet tilkende at de agter at betale.

Vi er enige i den regnskabsmæssige behandling, og ledelsens vurdering om den foretagne hensættelse til tab vurderes på det foreliggende grundlag fornuftig og tilstrækkelig til at dække tabsrisikoen.

1.4.3 Miljømæssige forpligtelser vedr. retablering

Mittarfeqarfiit driver aktiviteter på lokationer, hvor der er risiko for at bygninger og anlæg på et fremtidigt tidspunkt må lukkes ned i henhold til Grønlands Selvstyres beslutning herom. I henhold til arealanvendelseslovgivningen i Grønland, påhviler det rettighedshaveren at foretage oprydning og reetablering af arealet ved brugsrettens ophør. Da Mittarfeqarfiit fungerer som en nettostyret virksomhed under Grønlands Selvstyre, er det ledelsens vurdering, at rettighedshaveren er Grønlands Selvstyre og dermed påhviler forpligtelsen ikke Mittarfeqarfiit.

På baggrund heraf er der ikke indregnet eller oplyst om forpligtelser her til i Mittarfeqarfiits årsregnskab. Det er væsentligt at være opmærksom herpå ved vurderingen af værdiansættelsen af virksomhedens anlægsaktiver, herunder naturligvis især værdien af landingsbaner m.v.

1.4.4 Værdiansættelse af anlægsaktiver

Mittarfeqarfiit arbejder til dagligt efter udgiftsbaserede regnskabsprincipper, men årsregnskabet aflægges efter omkostningsbaserede regnskabsprincipper. Et væsentlig del af forskellen mellem de to principper relaterer til sig til behandlingen af anlægsinvesteringer, der under det udgiftsbaserede regnskabsprincip udgiftsføres på anskaffelsestidspunktet, mens anlægsinvesteringer under det omkostningsbaserede regnskabsprincip aktiveres og afskrives i takt med nedslidningen af det enkelte aktiv.

Mittarfeqarfiits drift er ikke med den gældende takstpolitik i stand til af forrente og afskrive sine anlægsaktiver. Reelt betyder det, at aktiverens værdi – isoleret set for virksomheden - er overvurderet.

Da Mittarfeqarfiit imidlertid er en del af den juridisk enhed Grønlands Selvstyre, er en del af Mittarfeqarfiits aktiver således skattefinansierede – ligesom også ny- og reinvesteringer fortsat må finansieres via denne model.

Ifølge regnskabsbekendtgørelsen for nettostyrede virksomheder skal ske nedskrivning af anlægsaktiver, hvis værdiforringelsen ikke er forbigående. Ledelsen har ikke foretaget vurderinger af dette nedskrivningsbehov, herunder i forhold til ændringer i undergrunden (ændringer i permafrosten) og/eller konsekvenser af ny lufthavnsstruktur.

Vi har derfor valgt, at tage følgende forbehold i vores revisionspåtegning i årsregnskabet:

”Værdiansættelsen af anlægsaktiverne og de tilhørende afskrivninger er foretaget med det formål, at kunne afspejle virksomhedens ressourceforbrug, og uden hensyntagen til virksomhedens muligheder for at forrente og afskrive anlægsaktiverne, da finansieringen heraf sker ved bevillinger på Finansloven.

I henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse for nettostyrede virksomheder skal der foretages nedskrivning af værdien af et anlægsaktiv, såfremt et anlægsaktiv forringes i værdi – og værdiforringelsen ikke er forbigående. Ledelsen har ikke foretaget nedskrivningstest af anlægsaktiverne ud fra en driftsøkonomisk vurdering, ligesom der ikke er foretaget en vurdering af behovet for nedskrivninger af de bogførte værdier som følge af skader på landingsbaner som følge af ændrede forhold i undergrunden – eller som konsekvens af de igangværende overvejelser om en ændret lufthavnsstruktur i Grønland.

Vi tager derfor forbehold for værdiansættelsen af anlægsaktiverne.”

2. Kommentarer til årsregnskabet

2.1 Resultatopgørelsen

Omsætning og vareforbrug

Omsætning og vareforbrug er stikprøvevist kontrolleret for korrekt periodisering. Kontraktbaseret omsætning er stikprøvevist kontrolleret til kontraktgrundlag. Vi har endvidere foretaget en analyse af udviklingen sammenholdt med tidligere år og budgettet, herunder en analyse af udviklingen i dækningsgraden.

Dette har ikke givet anledning til bemærkninger – ud over manglerne i den løbende udførsel af de tilrettelagte kontroller, som vi har beskrevet i afsnit 1.4.1.

Personaleomkostninger

Vi har i årets løb gennemgået forretningsgangene for lønudbetalinger, ligesom vi - i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet - har indhentet en afstemning mellem bogføring, lønsystem og indberetninger til Skattestyrelsen.

Dette har ikke givet anledning til bemærkninger – ud over manglerne i den løbende udførsel af de tilrettelagte kontroller, som vi har beskrevet i afsnit 1.4.1.

Resultatopgørelsens øvrige poster

Vi har stikprøvevis bilagsrevideret poster i resultatopgørelsen, ligesom vi har gennemgået bilag efter statusdagen. Vi har bl.a. foretaget en analyse af resultatopgørelsens poster samt en sammenligning med tidligere år og budgettet.

Dette har ikke givet anledning til bemærkninger - – ud over manglerne i den løbende udførsel af de tilrettelagte kontroller, som vi har beskrevet i afsnit 1.4.1.

2.2 Balancen

Materielle anlægsaktiver 1.432.357 t.kr.

Materielle anlægsaktiver skal ifølge regnskabsbekendtgørelsen for nettostyrede virksomheder optages på virksomhedens balance efter konkret beskrevne principper for værdiansættelse.

Det skal for god ordens skyld bemærkes, at Mittarfeqarfiit's materielle anlægsaktiver som nævnt ikke indgår i den løbende bogføring - og optages derfor alene som efterposter til drift, balance og egenkapital i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet.

Deloitte har assisteret med udarbejdelse af anlægskartoteket, der er en fortegnelse over virksomhedens anlægsaktiver. Det forventes at Mittarfeqarfiit snarest anskaffer sig system, således man fremadrettet selv kan varetage denne opgave.

Tilstedeværelse

Vi vil i forbindelse med implementeringen af et nyt økonomisystem anbefale, at virksomheden gennemfører en ekstraordinær kontrol af de enkelte aktivers fortsatte tilstedeværelse og fysiske placering – og herunder påser en entydig identifikationsmulighed mellem anlægskartotek og faktiske fysiske aktiver – således det sikres at de informationer, der registreres i det nye anlægskartotek er korrekte.

Til- og afgang

I forbindelse med revisionen har vi gennemgået dokumentationen for til- og afgangsførte aktiver, vi har vurderet virksomhedens sondring mellem anskaffelser til driftsførelse og aktivering/afskrivning – og vi har påset overholdelsen af regnskabsbekendtgørelsens principper for værdiansættelse.

Værdiansættelse

Det skal understreges, at der, jfr. beskrivelsen anvendt regnskabspraksis for Mittarfeqarfiit i årsregnskabet ikke afskrives på de enkelte flyvepladsers såkaldte underbund.

Langt den største del af virksomhedens anlægsaktiver er anskaffet via anlægsbevillinger på finansloven. Ny- og reinvesteringer på op til 15 mio.kr. pr. år kan finansieres via virksomhedens nettodrift (takstopkrævning), mens investeringer ud over dette beløb finansieres via anlægsbevillinger på den grønlandske finanslov.

Virksomhedens nuværende nettodrift kan således ikke i sig selv bære de nødvendige re-investeringer og planlagte ny-investeringer.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.4.4.

Vedligeholdelsesmæssigt efterslæb

Virksomheden har opgjort et vedligeholdelsesmæssigt efterslæb på ca. 969 mio.kr. Det skal for god ordens skyld understreges at der er tale om et beregnet efterslæb opgjort som en teoretisk beregnet forskel mellem afskrivninger og reinvesteringer i de enkelte år. Der er således ikke tale om en konkret vurdering af det faktiske efterslæb, ligesom der ikke tages højde for udviklingen i kostpriserne på virksomhedens anlægsaktiver.

Anlægsbevillinger

Der er i 2015 finansieret anlægsinvesteringer på i alt 15.516 t.kr. finansieret af anlægsbevillinger på Finansloven. Bevillingsregnskabet kan herefter opgøres således:

	<u>t.kr.</u>
Ikke forbrugte anlægsmidler primo	17.642
Anlægsbevillinger på Finansloven 2015	12.900
Forbrug i året	<u>(15.597)</u>
Ikke forbrugte anlægsbevillinger ultimo	<u>14.945</u>

Vi gennemgår stikprøvevis dokumentationen for de afholdte udgifter finansieret via anlægsbevillinger via Finansloven.

Der er ikke aflagt anlægsregnskaber i 2015.

Varebeholdninger 68.123 t.kr.

Varebeholdningerne er pr. 31.12.2015 fysisk optalt af virksomhedens personale. Vi har efterfølgende foretaget stikprøvevis kontrol af varelagerets tilstedeværelse i Kangerlussuaq og Narsarsuaq.

Varelageret fordeler sig således på fuel og på øvrige varegrupper:

<u>Lufthavn</u>	<u>Fuel t.kr.</u>	<u>Øvrige varer t.kr.</u>	<u>I alt t.kr.</u>	<u>2014 t.kr.</u>
Kangerlussuaq	28.385	7.711	36.096	40.063
Narsarsuaq	12.833	1.565	14.398	16.808
Øvrige lufthavne	15.436	2.194	17.629	21.157
	<u>56.653</u>	<u>11.469</u>	<u>68.123</u>	<u>78.028</u>
Generel hensættelse til ukurans			0	0
I alt			<u>68.123</u>	<u>78.028</u>

Vi har stikprøvevis gennemgået værdiansættelsen af varelagrene, herunder vurderingen af ukurans.

Der er ikke foretaget en generel hensættelse til ukurans, idet alle ukurante varepartier er medtaget uden værdi. Det er vores vurdering, at der er foretaget tilstrækkelig reservation til dækning af ukurans mv.

Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser, 30.567 t.kr.

Der er i alt afsat 9.501 t.kr. (31.12.14: 5.104 t.kr.) til imødegåelse af tab på debitorer.

Den markante stigning i forhold til sidste år, kan henføres til hensættelse til tab på ETOPS-debitorer på 7.013 t.kr. (2014: 3.845), der henvises til afsnit 1.4.2 ovenfor.

Hensættelse til tab udgør herefter 2.488 t.kr. (2014: 1.259 t.kr.) og udviser således en stigning på 1.229 t.kr. i forhold til tidligere år, som blandt andet vurderes at være et resultat af forbedrede forretningsgange på området.

Vi er enige i ledelsens vurdering om at den foretagne hensættelse til tab er tilstrækkelig til at dække tabsrisikoen.

Likvide beholdninger 11.591 t.kr.

Likvide beholdninger består af kassebeholdninger samt bankindeståender, der er afstemt til engagementsforespørgsler og kontoudtog pr. 31.12.2015.

Mellemregning med Grønlands Selvstyre 58.257 t.kr.

Det løbende mellemværende på 58.257 t.kr. pr. 31.12.2015 er afstemt med Økonomi- og Personalestyrelsen.

Leverandørgæld 17.867 t.kr.

Vi har stikprøvevis påset, at der foreligger afstemning af kreditorsaldi til modtagne kreditorkontoudtog.

Anden gæld, 9.506 t.kr. og skyldige feriepenge, 11.228 t.kr.

Anden gæld mv. omfatter bl.a. skyldig A-skat, funktionærferiepengeforpligtelse samt skyldige feriepenge.

3. Øvrige oplysninger

3.1 Ledelsens regnskaberklæring og ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet

Som led i revisionen af vanskeligt reviderbare områder har direktionen afgivet en regnskaberklæring over for os vedrørende årsregnskabet for 2015. Heri har direktionen bekræftet, at alle væsentlige fejl fundet ved revisionen er rettet i årsregnskabet.

3.2 Overholdelse af bogføringsloven

Vi har påset, at virksomheden på alle væsentlige områder overholder bogføringsloven.

3.3 Rådgivnings- og assistanceopgaver

Siden afgivelsen af vores revisionsprotokollat af 9. marts 2015 har vi udført følgende opgaver for virksomheden:

- Ajourføring af anlægskartotek pr. 31.12.2015.
- Revision af fordelingsregnskab
- Diverse øvrig ledelses og regnskabsmæssig sparring.

4. Konklusion på den udførte revision

4.1 Konklusion på den udførte revision

Vi har forsynet årsregnskabet med en revisionspåtegning uden forbehold men med supplerende oplysninger vedrørende Mittarfeqarfiits muligheder for at forrente og afskrive anlægsinvesteringerne.

Vores detaljerede kommentarer til den i forbindelse med årsafslutningen udførte revision er løbende meddelt virksomhedens ledelse.

5. Revisionens formål og omfang samt ansvarsfordeling

I vores revisionsprotokollat af 10. marts 2006 er revisionens formål, omfang og udførelse, revisors rapportering samt ansvarsfordelingen mellem ledelse og revisor beskrevet. Vi skal henvise hertil.

6. Erklæring

Ifølge lovgivningen skal vi erklære, at vi opfylder lovgivningens krav til uafhængighed, og at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

Nuuk, den 11. april 2016

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Bo Colbe
statsautoriseret revisor

Tiltrådt

Jens R. Lauridsen
Direktør

Olafur P. Nielsen, Departementschef,
Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur